

Tájékoztató

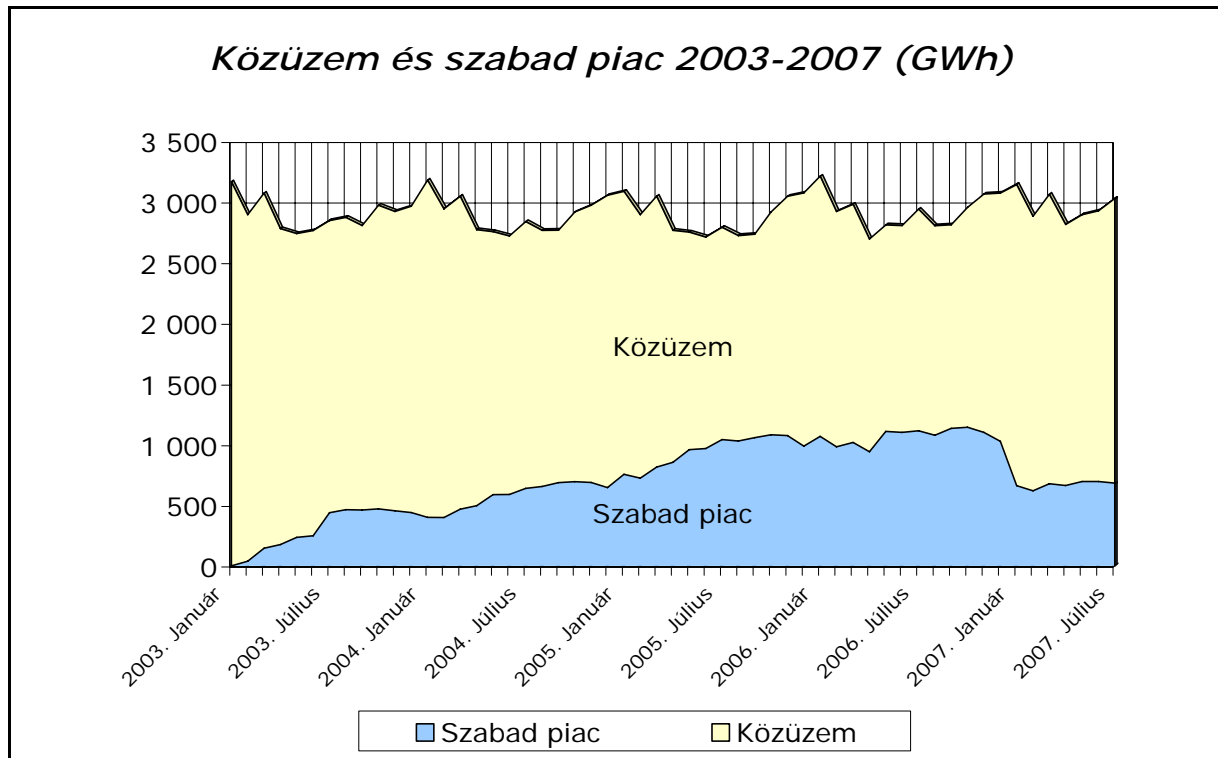
a villamos energia árának 2007-2008. évi alakulásáról¹

A közüzemi villamos energia végfelhasználói áraiban, valamint a rendszerhasználati díjakban utoljára 2007. február 1-jén történt változás.

A közüzemi **végfelhasználói árak** mind a lakossági fogyasztók, mind pedig a nem lakossági fogyasztók körében 2007. február 1-től **átlagosan 5 % körüli mértékben emelkedtek**. A rendszerhasználati díjak közül a rendszerirányítási díj – elsősorban a rendszerirányítási díjba épített díjelemek mérséklődésének következtében – jelentős mértékben csökkent, míg a többi rendszerhasználati díjtétel esetében az árszabályozásról szóló a 4/2005. (I. 21.) GKM rendelet alapján a várható infláció mértékét figyelembe vevő módosításra került sor. Ezek eredőjeként **a rendszerhasználati díjak átlagos mértéke nem változott**. A közüzemi végfelhasználói árak emelése alapvetően a villamos energia **nagykereskedelmi árának emelkedésével magyarázható**.

A 2003. évi piacnyitás óta a szabad piaci fogyasztás összes fogyasztáson belüli részaránya – a közüzemi árszintnél alacsonyabb versenypiaci árakkal összefüggésben – folyamatos növekedést mutatott. A szabad piac fokozatos térnyerésében 2006/2007 fordulóján törés következett be. A feljogosított fogyasztók 2007-es beszerzési árai a Balkánon tapasztalható **áramhiány**, az ezzel összefüggő közép-európai **regionális piaci árnövekedések**, valamint a kínálkozó **lehetőségeket felismerő és azzal élő kereskedők** tevékenységének **hatására** jelentősen megemelkedtek. A feljogosított fogyasztóknak tett, a korábbinál magasabb áru ajánlatok következtében **számos feljogosított fogyasztó a kedvezőbbé váló hatósági áras közüzembe való visszalépés mellett döntött**: 2007. első félévében - a korábbi év azonos időszakához képest - hozzávetőlegesen harmadával esett vissza a szabad piaci fogyasztás.

¹ A Hivatal honlapján 2007. október 16-ig szerepelt „Tájékoztató a villamos energia hatósági árának alakulásáról és az árampiac hatásairól” című dokumentum pontosított és kibővített változata.

A **2007-ben érvényesülő hatósági árak** (közüzemi végfelhasználói árak, rendszerhasználati díjak, közüzemi nagykereskedelmi ár, erőművi ár) a hatályos jogszabályokkal összhangban **fedezetet nyújtanak** a villamosenergia-ipari szereplők **indokolt költségeire**, beleértve a **méltányos nyereséget** is.

A **2008. január 1-jén** hatályba lépő új villamos energia törvény (új VET) a hatósági árszabályozás körét és módszerét jelentősen megváltoztatja. A lakossági felhasználók számára biztosítandó ún. egyetemes szolgáltatás árképzésének szabályairól és konkrét induló árairól szóló miniszteri rendelet, valamint a rendszerhasználati díjakat tartalmazó új GKM rendelet várhatóan 2007. december közepéig kerül kihirdetésre. Mindkét rendeletnek 2008. január 1-jén kell hatályba lépnie.

A **villamos energia mint komplex szolgáltatás árán belül** három árképző csoportot kell – a jelenleginél is egyértelműbben – elkülöníteni:

- a) a villamos energia (mint termék),
- b) a rendszerhasználat (mint a termék felhasználóhoz történő eljuttatásának és a folyamatos ellátás biztosításának eszköze),
- c) az adók, adójellegű tételek (amelyek nem vagy csak áttételesen kötődnek a felhasználók ellátásához!).

A rendelkezésre álló kapacitásokon termelt **villamos energia (mint termék)** nyilvános értékesítését célzó, 2007 októberében-novemberében lezajló aukciók és tenderek eredményei hatással lesznek a villamos energia (és a rendszerhasználat egyes elemeinek) 2008. évi árára, de a felhasználók számára a kereskedők által érvényesített termékár szintje ma még igen nehezen becsülhető.

A **rendszerhasználat** esetében némileg könnyebb az előrelátás, ugyanakkor - az összehasonlíthatóság érdekében - fontos először is leszögezni, hogy az új VET alapján a rendszerhasználati díjakból mintegy 3 Ft/kWh nagyságú rész ki fog kerülni (lásd később).

Az ezen „kikerülő” tételen felüli rész két alcsoportra osztható:

Az *első alcsoportot* az átviteli hálózathoz és a rendszerirányításhoz kapcsolódó díjak alkotják. Ezeket a díjakat ma minden fogyasztó azonos (kb. 1,75 Ft/kWh) mértékben fizeti meg, s ez a mérték várhatóan 2008-ban sem fog lényegesen megváltozni.

A *második alcsoportba* az elosztási díjak tartoznak, amelyek nagysága és szerkezete a vételezés feszültség szintjétől is függ. Ezen díjakra a Magyar Energia Hivatal tesz javaslatot, várhatóan a 2,5 – 5 %-os áremelési sávban. (A fenti sávon kívüli – nagyobb – áremelés csak akkor várható, ha az említett tendereken a jelenleginél jelentősen magasabb árszint alakulna ki.)

A rendszerhasználati díjak szintje ezek alapján az említett 3 Ft/kWh-s rész „kikerülését” is figyelembe véve *összességében* észrevehetően csökkenni fog, de a „kikerülő” tételt nem számítva sem várható jelentős (infláció feletti) áremelkedés. Az esetleges árszintemelkedés mértéke a nagyfeszültségű fogyasztók esetében - lévén ott kicsi az elosztási díjak aránya - lesz a legkisebb (itt némi árcsökkenés sincs kizárva), a kisfeszültségű fogyasztók esetében a legnagyobb.

A 2007-ben érvényesülő **adók** (energiaadó, ÁFA) szintje várhatóan nem változik.

Új – adójellegű – *tételként* belépnek be ugyanakkor

- a szénipari szerkezetátalakítási támogatás,
- a piacnyitással kapcsolatos esetleges kompenzáció forrásául szolgáló ún. átállási költség, valamint
- a villamosenergia-ipari nyugdíjasok kedvezményes tarifájának

finanszírozását biztosító speciális árelemek.

Ezen új – eddig a hatósági árak elemeként funkcionáló – tételek nagyságát a költségvetési törvény határozza meg, de összesített mértékük várhatóan nem fogja elérni a 0,5 Ft/kWh-t.

X X X

A rendszerhasználati díjaknál a már említett kb. 3 Ft/kWh-ból kb. 2 Ft/kWh kapcsolódik **egyes villamosenergia-termelési módok (megújuló alapú, valamint hőenergiával kapcsolt villamosenergia-termelés)** támogatásához. Ezt a támogatást 2008-tól a fogyasztók már nem a rendszerhasználati díj részeként, hanem – várhatóan az eddigéhez hasonló (2 Ft/kWh körüli) mértékben – a villamos energia (mint termék) árában fogják (a kereskedőkön keresztül) megfizetni.

Az említett villamos energiát 2008-tól az átviteli rendszerirányítónak (MAVIR) kell átvennie hatóságilag rögzített (az új VET alapján meghatározott) áron, s ő „osztja le”

– mind mennyiségi, mind költség szempontból – a felhasználókat ellátó kereskedőkre. Ha a villamos energia (mint termék) ára nem változna 2008-ra, akkor a felhasználókat ezen támogatás miatt indokoltan terhelő többletköltség (az általuk felhasznált villamos energiára vetítve) a jelenlegihez hasonló, azaz 2 Ft/kWh körüli lenne. Mivel a „támogatott” villamos energia kötelező átvételi ára nem a piaci folyamatoktól (hanem évente az infláció mértékétől) függ, a villamos energia „piaci árának” növekedése esetén a fenti támogatástartalom (2007-ben kb. 10 Ft/kWh) csökken. Ugyanakkor a „támogatást” a kereskedőknek kell közvetlenül megfizetniük, a felhasználókra történő „továbbhárítás” módja és mértéke már a kereskedők üzleti viselkedésének részét képezi.

X X X

Mindezt összevetve: az a) pontot (a termék árat) illetően ugyan van még bizonytalanság, de a b) és c) ponthoz kapcsolódó hatások eredője nem mutat áremelési nyomást.

.

Budapest, 2007. október 16.